

**R.D. Iacobi Marchantii, Pastoris Et Decani Covviniensis
SS. Theolog. Professoris, Rationale Evangelizantivm**

Marchantius, Jacobus

Coloniae Agrippinae, 1661

Lectio 7. bipartita. De Evangelio Dominicæ IV. post Epiphaniam.
Ascendente Iesu in naviculam secuti sunt eum Discipuli ejus: Et ecce
motus factus est magnus, ita ut navicula operiretur fluctibus. ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56372)

æternæ salutis participes locum eius designare censendus est. Sic dum nostrum publice collaudat Centurionem, ejusque fidem fidei cæterorum præfert, electionis ejus cæsetur testimonium dare. *Secundo* hujus rei indicium non obscurum dant subsequenter verba: *Dico vobis multi venient ab oriente & occidentem, & recumbent cum Abraham, Isaac, & Jacob in regno caelorum.* Multi scilicet similes huic, qui ex alienis electus, & per fidem ac prædestinationem verus filius est *Abrahæ* verus filius promissionis instar *Isaac*, verus *Israelita*, Deum *Jacob*, sive *Isaac*, æternam contemplaturus, & in convivio perenni cum his primoribus Patribus fidei Felix futurus. Ipse inter primos de gentibus futurus est, & multi ejus fidem & pietatem secuti à quatuor orbis partibus venturi sunt, quia regna istius civitatis & aulae *Ab Oriente porta tres sunt, ab Occidente porta tres, ut describitur in Apocalypsi. Atque Aquilone porta tres,* ut describitur in Apocalypsi. Atque etiam (moraliter interpretari si volueris) illi veniunt ab Oriente, qui convertuntur ad Deum in primæva ætate: ab Occidente, qui convertuntur in senectute; illi ab Aquilone, qui inter prospera servant patientiam, illi à Meridie, qui inter prospera servant temperantiam.

Filii autem regni ejiciuntur in tenebras exteriores. Qui nimirum nati erant ad regnum *Judæi* (de populo nati cui sub typo terræ promissionis regnum erat promissum) excident à regno, fidem & vocationem Dei dum aspernantur. O infelices hi, qui videbantur heredes regni, & *Abrahæ* filii legitimi! De hæc sic ex ore & persona Dei vaticinatur *David*, *Populus quem non cognovisti servavit michi, in auditu auris obdormi mihi.* Gentes scilicet quæ non censebantur ex populo Dei, auditu Evangelio mox crediderunt, obtemperarunt. *At Filii alieni mentiti sunt michi, in veterari sunt, claudicaverunt à semitis suis.* *Judæi* scilicet, tanquam filii adulterini, mentiti sunt, fidem negarunt & obediuntiam: *In veterari sunt,* in lege veteri male persistentes, & claudicaverunt à semitis legis: erraveruntque quia illa ut semita & via ad *Messiam* ducebat, quod noluerunt agnoscere.

Hi nimirum à consortio sanctorum Patrum suorum ejiciuntur, & à convivio illo æternitatis exclusi relegantur ad tenebras carceris tartarei. Hæc exteriores dicuntur, quia non solum sunt tenebræ internæ animi, sed etiam externæ loci. Item, quia extra splendorem mundi sub terra sunt, quo nunquam lux perfringit. Item, quia extra splendorem cæli sunt, quod erit velut aula convivialis facibus illuminata ad cœnam illam perpetuam; extra quam ejecti, sunt in tenebris, luce privati beatæ æternitatis, ejulant ac stridore dentium indignationem ac quandam rabiem præ se ferentes.

Atque utinam quod de *Judæis* hic dicit *Christus*, verum etiam non foret de quibusdam *Christianis*? Quam multi per baptismum effecti filii Dei & heredes regni, postmodum fiunt adulterini filii,

mentientes Domino, non observantes promissum, quo fatana renunciarunt, claudicantes in duas partes, dum partim Deo, partim peccato voluit servire, errant à vera via mandatorum? Ideo ejiciuntur in tenebras exteriores tartari. At loco eorum ex India, Japonia, *Chinis* vocantur alii, de quibus verum est, *Populus antea ignotus in auditu auris obdormi mihi.* Similiter quam multi de clero, & sacerdotio, primogeniti filii regni, in sortem Domini adsciti, in pravis moribus consensuerunt, mentiantur cum dicant, *Dominus pars hæreditatis meæ,* errant à via vitæ: Et ideo ejiciuntur ex aula Dei, & denumero filiorum eius, ut fit pars eorum cum impiis in caligine horrenda. Horum autem loca vocat Deus ad eorum confusionem quosdam & laicali statu, & in regnum eos adificat. Item quam multi in Religionem semitas perfectionis ingressi, postmodum claudicant, errant, retro apicunt, mentiantur Domino & ostentant in regnum eorum piose & saculo & matrimonio in regnum eorum Domini. Denique non pauci ex variis statibus sapientes sunt & literati, aliisque donis naturæ & gratiæ ornati, quos Dominus volebat deducere per vias rectas, & ostendere illis regnum Dei; sed his abusi donis, lucem vertunt in tenebras, claudicant, errant, & percutiunt. Simples autem & illiteratos ad eorum coronam elevat Dominus, filiosque regni efficit ignobiles & idiotas. O infelicitas miseranda! Amove, o Domine, à nobis tenebras mentiorum, quæ ad exteriores & æternas nos ducunt. Fac nos filios *Abrahæ* filios regni, constantes in fide & veritate, ut non claudicemus vel exierimus, sed ad convivium æternum te duce, pertingamus.

DOMINICA III POST EPIPHANIAM. Lect. 7. bipartita.

Ascendente Iesu in naviculam, &c.

Absoluta Concione ad populum circa mare *Pars I.* *Gahleæ*, voluit ulterius progredi *Christus*, & *Cur* naviculam ascendere cum *Discipulis* ad transfretandum in *Regionem* *Gerusalem* alioquin fructu ascendens verbo & miraculis suis inferret. Certe nec iple egrediebatur ad transfretandum naviculam nec *Discipuli* ejus: *vim*, *dira*, quia poterat juberet, ut liquidum elementum sibi *minist.* *Discipulis* suis solidum præberet obsequium. Nam *Christus* hic est qui *Petri* pedibus marinis voraces inclinavit, jubens cum venire ad festum aquas, & *fructum* quenter legimus, quomodo in gratiam Evangelii *rat.* & Verbi divini *Apostolorum* visis concesserit, sicis pedibus undas caleare.

Sic *S. Franciscus de Paula*, cum in *Sicilliam* & *Calabriam* Religionis & pietatis propagandæ gratia *perstolici* pertingere optaret (sed à *Nautica* eo quod pecunia ad *navium* solvendum careret, repelleretur) post *fulas* *dis* calad Deum preces, extenso super mare pallio, fretum *canis*. *V.* periculosissimum cū socio illæsus pertransiit. *Dicitur* in *causa* que ab eo tempore fretum illud (quod antea *Ribad.* periculosissimum erat inter *Scyllam* & *Charibidem*) in ho-

In hodiernum usque diem quodammodo placatum esse.

Sic & S. Hyacinthus Polonus, Ord. S. Dominici, in Russiam Meridionalem praeedicandi Evangelij gratia penetrans, cum navis deesset ad fluvium profundissimum, & caputissimum pertansecundum, strato super aquas pallio, cum focijs pertransivit, quasi navi vectus. Cum vero egredere ex ea Provincia propter grassantes ibidem Tartaros, sumpto in manu una Venerabili Sacramento, & in altera Imagine Virginis Mariae, non solum Boristhenem fluvium sicco pede cum focijs pertransiit, sed & in illo vestigia sua sic impressit, ut semita quaedam ab una extremitate fluvij ad alteram usque cerneretur, quae adhuc hodie cernitur, ut habetur in processu canonizantis ejus.

V. Ribad. in vita eius. Aug. 16.

Similiter S. Raymondus Penna fortius, Ord. S. Dominici, in Majorica Insula Jacobum Regem Arragoniae, cui erat a confessionibus, deserere resolverat, eo quod pellicem frequenter monitus non abjiceret, verum Rex mandato publico cavente, quis eum transiret. At ipse extendens cappam super mare, & baculo suo seculare in altum elevans, instar veli centum sexaginta miliaria sex horis confecit, & Barlinoniam appulit vestibibus sicis, toto populo ad tantum miraculum confluyente, & vestigia ejus exoseculante.

Audi & in Belgio non absumile ex monumentis Dominicorum Conventus Gandavenis. Quidam Ioannes Agnus zelosus Concionator cum temeritate injuria suam confedere non posset, quae pugnam appelleret ad concionandum in solemni supplicatione S. Crucis, zelo accensus, invocato Deo cappa navis lococutens, aquis se commisit. Interim vocat celesti monetur Parochus, ut venisatem Concionatorem cum honore excipiat. Itaque campanae pulsu plebem advocans, supplicationis more obviam sancto viro processit, & ad sanctam Crucem, quam miraculolam vocant, cum honore deduxit. Vestigia autem in loco in quo confisterunt, pedes tempore quo concionem habuit, in hodiernum usque diem visuntur. Quem locum dum refarius quidam temerare tentavit fodiendo, mox in brachijs divinitus paralyticam gravi cum cruciatu perrensit. Obij: vir S. an. 1307.

Cur Christi transfretis.

Poterat simili modo Christus Dominus transfretare abiq; usque naviculae, sed cum Deus & Homo foret, quandoq; suam offendere voluit divinitatem & maiestatem, quandoque etiam humanitatem & humilitatem sic se gerens, quasi humanis egeret auxilijs. Quia ut ait S. Chrysostomus: Si commune cum hominibus nihil haberet, & carnis ordinem non impleisset, carnis in ipso otio in fustibus suscepto. Itaq; paulo post ostensus divinitatem imperando mari & ventis, prius dupliciter ostendit assumptam humanitatis ubertatem. Primo quidem in eo quod naviculam ascendit, quasi illius egeret auxilio ad transferendum. Secundo, eo quod lassitudine pressus & somno in hac navicula dormiebat. Etenim

somnus ille naturalis fuit, sicut & noster, quamvis & in hoc a nostro differat, quod noster necessarius sit, & potentias omnes liget. Christi vero somnus liber erat, nec intellectum a Dei visione, nec voluntatem impediens ab amore. Unde illa ejus vox: Ego dormio, & cor meum vigilat. Atque ad exemplum nostrum aliquid corpori indulget. Dominus captando somnum, sed pariter id agit, nec mollior: Nam in veste jacet, nec lecto utitur, sed ligno. Et saepe ipse humi dormivit, ut Patrem, mox excitatus noctu oraret: Filius hominis non habet ubi caput reclinet, cum vulpes foveas sibi parent, & volucres caeli nidos. Et Marcus quidem dicit Dominum in navi cervicali usum; sed Euthym. & Theophylact. putant lignum fuisse, in ipsa scilicet puppi ex ligno fabricatum. Nihil vetat tamen dicere pulvillo Christum usum ad brevem quietem; hoc enim in licet nomen Cervicalis, à cervice deductum, cui supponitur ad somnum conciliandum. Nec Scriptura reprehendit eos qui aliquid quieti indulgent ad reparandas vires, sed reprehendit nimiam molliem, voluptatem, diuturnitatem, lasciviam in jacendo: Va qui lascivisti in stratis vestris, va qui dormisti in lectis ebarnatis. Ulbi Prophetataxat divitum libidinem, superbiam, & prodigalitatem, qui durt erga pauperes, profusi sunt ad voluptates. Sic lascivunt homines hujus saeculi, sed Christum Dominum dure sine lecto jacentem imitari sunt sanctorum plerique, brevissimo etiam somno contenti. Exempla pauca è multis accipe.

Somnus Christi qualis fuerit. Cant. 5.

Matth. 8. Marc. 4.

Amos 6.

Dum S. Ioannes Eleemos, austerè decumbere solitus foret, quidam civis Alexandrinus, ejus miseratus, misit ei culcitram mollem è plumis, rogans, ut ea nocte uti dignaretur. Acquivitille. Sed noctem illam in somnum egit, sese increpans, & indignificans: Quid hic ager sub delictis? Quos sunt Christiani famelici & frigidi? Quid dicit in iudicio Christus? Recepti bona in vita sua. Itaque culcitram postredie vendens, pecuniam pauperibus dedit. Cumque id rediret civis, ab emptore redemptam ei iterum misit, obsecrans ne venderet, sed ea frui vellet. Verum non potuit impetrare quin iterum venderet. Sic secundo recepta eidem remisit, dicens: Videbimus utrum nostrum civis fatigabitur in vendendo, an ego redimendo. At ipse subridens dixit: Gratias ago Deo, quod in itinere sumus certamen, dixit salubre pauperi commodum, mihi jucundum. Et ita quoties missum est munus, toties illo vendito pauperibus subveniebat.

Somno levi sancti usi.

Leont. in vita ejus.

S. Carolus Borromeus cum in pestilentia illa acerbissima Mediolanensi, ut agnus subveniret, etiam lectum & stragulam suam vendidisset, ex eo tempore noluit amplius lecto uti, sed super duos afferes vili cum tegmine decumbebat.

S. Petrus de Alcantara Ord. Minorum, Confessorius S. Theresae, quadraginta annos exegit non dormiens, nisi hora cum dimidia, id est, sive die, sive nocte, atq; ut vinceret somnum, vel stans erat, vel fle

genibus orabat. Cum vero dormiendum erat, sedens capite innitebatur super alicrem parietem infirmum. Sed nec toto corpore iacere potuisset in cellula sua, quae tantum quatuor pedes cum medio longa erat. Ita refert se ex ore eius audisse S. Teresa cap. 27. *vita sua*. Additque, ipsum sibi apparuisse post mortem frequentius; ac prima vice qua apparuit, dixisse: *O felix paenitentia, qua tales promeruit mercedem!*

Breviar.
Rom. 21.
QUOB.

S. Hilariion, in cuius Festivo die haec scribo, extructa in solitudine exigua casa, quae vix ipsum caperet, humi cubabat. Nec faccum quo amictus erat, unquam lavit; aut mutavit, supervacaneum dicens munditias in cilicio quarere.

Interim dum dormit Dominus, tanquam alter Jonas securus: Ecce motus magnus factus est in maribus, ut navicula operiretur fluctibus. Sic mors ante oculos navigantium obverfabatur. An forsitan eo inscio haec oria est tempestas? Absit. Immo ab ipsomet Christo, eiusque imperio specialiter suscitatum tradunt omnium ex Sanctis Patribus. Unde Origenes homil. 6. in diversis: *Tempestas non ex se oritur, sed potestati patris imperantis, ejus qui adducit ventos de thesauro suo*. Sic hic cernere licet illud Psal. 106. *Dixit et flevit spiritus procella, et exaltati sunt fluctus eius*; id est, imperavit Deus, et stetit, si ve inlucit ventus procellolus, ad ejus natum paratus maris fluctus exaltans. Quid deinde? *Ascendunt usque ad caelos, et descendunt usque ad abyssos, aeterna corruunt in malis tabescebat; turbati sunt, et moti sunt sicut ebrius, et omnia sapientia eorum devorata est*. Hoc de Christi discipulis verum est, qui tabescentes praetimore, omnem peritiam regendi navem perdidierant.

Reda A
bulef.
Caribuf.

Sed cur Dominus haec voluit excitari tempestatem? Varias rationes, à Sanctis Patribus insinuantur. *Prima est ex parciplius Christi, ut potentiam suam notam faciat. Haec his verbis exprimit autor Glossae ordinariae: Ut discipuli magis timeant et regent, et rogantibus ostendant potentiam, hanc suscitavit tempestatem. Nempe cum in terra multa miracula miracula coram plebe & discipulis, transit ad mare, ut & ibidem potentiam suam ostendat, & fidem in discipulis excitet ac confirmet, suamque gloriam in eorum liberatione manifestet, audi Chrysof. in Matth. *Christus fecit in mari magnam turbationem, ut magna turbatio magnum incuteret discipulis timorem, et magnus timor induceret ad clamoriam operationem, et oratio induceret ad magni miraculi operationem, et magnum miraculum induceret homines ad magnam fidem et admirationem*. Haec Chrysofomus.*

Tempes
tas qua
re excita
ta.

Secunda est ex parte nostra, quia hic documentum voluit dare omnibus, etiam iustis, quod licet iusti sint, & cum Deo navigent, multis tamen adversis concuti eos oportet, & probati. Hoc plerisque mirum videtur, quod mali secundo flumine navigent, dum boni undique magis concutiuntur.

Re. 2.
Iusti ad
versis con
cucuntur.

Hinc cum Angelus Gedonem salutasset, Dominus *tecum virorum fortissime*. Respondet Gedon: *Si Dominus nobiscum est, quomodo nos apprehenderunt mali?* Sed Deus varias habet rationes, cur suos velit tribulationibus variis concuti, eorum probans patientiam, humilitatem, fidelitatem. Vult nempe eos se sequi, non solum in terra, dum iter iucundum est, & aura favens; sed etiam in mari, inter procellas & fluctus. Sic veri & fidi explorantur amici, dum temporis procella eos ab amico non separat, nec ab obsequiis reddendis; quia non ejus tantum diligunt felicitatem, sed magis personam. E contra de multis verum est:

Si fueris felix, multos numerabis amicos, Tempora si fuerint nubila, solus eris.

Tertia est ex parte discipulorum. Christus enim discipulos voluit ducere in mare, & in tempestatem turbulentam, ut eis jam daret quoddam praedudium procellarum, & tentationum, si ve periculationum futurarum. Hi enim tanquam gubernatores mundi hoc periculo naviculae fluctuantis cruciendi erant (veluti in imagine) ad fortiter ferendas procellas & fluctus, qui postmodum impetiri erant Ecclesiam, & simul ad confidentiam magnam, in illum qui simul cum illis navigabat, qui dicit:

*Cum transieris per aquas: teum ero; et flumina non operient te. In omni ergo genere patientiae exercit illos Christus, quos orbis athletas & Navarchos instituebat. Etenim cum illo famem & sitim patitur in deserto, cum illo frigus & estum tolerat peregrinando, cum illo paupertatis sunt sectatores sine certo domicilio, cum illo de civitate in civitate em transeunt ob Evangelium, non sine labore continuo, cum illo à Pharisaeis calumnia afficiuntur & opprobrio cum illo in mari & tempestate jactantur non sine grandi periculo. Sic merito eis dicit: Vos estis qui mecum permansistis in tentationibus omnibus meis. Sic ad omnia dura eos exercet sacra quadam velitatione, & proeludiu, ut nihil postmodum videatur eis peregrinum, & à sua vocatione alienum. Certè qui mare navigaverunt, multasque hyemes & procellas perpeffi sunt, non parvum suae peregrinationis lucrum reportant; quia fidentiores sunt, & pelagi se vitium minus horrent, ideoque intrepidè transmarinas aggrediuntur peregrinationes. Sic & Apostoli qui multas pro Christo, ab ipso Christo, afflictiones ferre didicerant, excelso postmodum animo omnia adversa merito despiciebant. Unde S. Petrus sic alloquitur D. Leo. *Ad hanc urbem, Romam, venire non metuis, et turbulentissima profunditatis. Oceanum, conflassior, quam cum super mare gradereris, ingredorū. Et de utroque Apostol. Principe eleganter sic pronunciat S. August. serm. 20. de Sanctis. *Petrus super aquas ambulare debita soli Deo potestate praesumpsit; verum obstantie natura per insueti maris novaeque pendulum inferens gressum, tumentia maris darsa calavit. Sed non minus Paulus, quem veluti navis instrumenti tonam die ac nocte per maria profunda jactatum ab orbibus fluctibus, & redidit,***

aud. 6.

Re. 5.

Christus
sus pa
tientia
probat.

Isa. 43.

Luc. 11.

Leo. ser.
10.

Quis
derm
ant
let D.

reddidit, quasi sacrum depositum violare non audent, qui familiariter eum unda custodiens, illa sum populo- rum predicationibus reservabat.

Quartam causam tempestatis dat S. Ambrosius, quod scilicet Judam improbum navicula veheret. Verba Ambrosii sunt. Non turbatur navis qua Petrum habet, turbatur illa qua Judam habet. Et si ibi multa discipulorum merita navigabant, tamen adhuc illam per seculum proditoris agitabat, in utraque Petrus, sed qui in sui meritis firmus est, turbatur alienus. Ex qua opinione deducitur, semper timendum aliis, dum aliqui in aliqua communitate improbi sunt, & Deum offendunt. Nam se justis quandoque ob aliena demerita concutuntur, & tribulationibus involuntur. Propter unius peccatum dicitur. Non poterit Israel stare ante hostes suos, eo quod fugiet, quia pollutus est anathemate. Non ero ultra vobiscum, etc. Propter unum Acham hoc Deus minatur Israeli. Similiter Deus. Ne sit inter vos vir aut mulier familia aut tribus, cujus cor aversum est a Domino Deo nostro, ut vultis et servatis. Divi aliam rem gerunt, et sit inter vos radix germinans, sed et amaritudinem. Nempe dum quis peccat in civitate, alii debent timere: quia ibi radix est germinans, sed afflictionis & flagelli divini, ita ut nec securi sint justis ob aliorum delicta. An non propter inobedientiam Jonæ omnes in navi periclitabantur? Non mirum igitur si naviculam Ecclesie adeo jactari videamus, que non unum modo vehit Judam, sed sane plures et non ablimiles, etiam ad clavum Ecclesie vocatos, & gubernacula admittis horum scilicet perfidia tempestatem ciet, navemque exagitat.

Dei non est aliud quam anxius tardius subvenire. Tunc vero magnis vult vocibus a nobis excitari. Vult ut cum Palmista clamamus: Exurge quare obdormis Dominus, exurge, et ne repellas in finem. Quare faciem tuam avertis, et obtriviseris tribulationis nostre? Vult ut cum discipulis dicamus: Domine, salvamur perimus. Quam apte hoc ei dicimus, cui proprium & nativum est salvare, magis quam igni ardere, magis quam soli lucere? Et quidem inter angustias afflictionum, inter fluctus tentationum ad se recurrentibus, & corde invocantibus, mox quasi excitatus adest, sed id non semper intelligimus, aut sentimus: vigilat pro nobis, ipsum vero quasi dormientem existimamus.

Nonne Sancta Catharina Senensis videbatur obdormire Dominus, dum agitur fluctibus cogitationum turpium, quos ei suscitavit Satan, virorum & mulierum in nudis corporibus choreas ejus imaginationi representans? Aliquamdiu duraverunt hi fluctus, ita ut ejus navicula mergi hanc procella videretur; timebat enim consensum in turpitudinem impuris his undis exagitata, & clamabat: Salvum me fac Deus, quoniam intraverunt aquæ usque ad animam meam: Veni in altitudinem maris, et tempestas demersit me. Tandem tempestate tentationis sedata, presentiam Domini specialius jam persequens, amorose conqueritur illa: Pro bone te, ubi eras, dum abhorbere me nitebatur profundum, et surgebat super me puteus usum? Respondit Dominus: In medio cordis tui eram, clavum & gubernaculum tenebam, ne mergeretur navicula: In tribulatione invocasti me, et exaudivi te in abscondito tempestate. In abscondito utique aderam, nec me videbas, non dormiebam, quia te videbam, & nescientem, nec persequentem liberabam; sine me enim perieras, me presente perire non poteras. Ja agnosce quæ verum sit illud: Si ambulaveris in medio umbrae mortis, non timebo mala, quoniam tu mecum es.

Docemur itaque in omni tribulatione, tam temporali quam spiritali, ad Deum recurrere, & precibus nostris eum suscitare, nec diffidere, etiam in valefcente tempestate diffidere videatur auxilium. Omnia enim disponit secundum suam sapientiam, novit quando, & quomodo oporteat subvenire, imo ad extremum usque periculum solet differre operatum subsidium, ut tanto majus appareat beneficium, & tanto acrius provocet nos ad orandum, patientium, fidendum. Hinc de tribus pueris loquitur S. Chrysolostomus: Tyrannus puerorum urbem evertere, et non prohibuit Dominus, voluit captivos duci ad populum, nec impedivit, voluit ligare, concessit, in fornacem injicere, permisit, famam ultra modum succendere, et hoc dimisit: Et quando nihil reliquum supererat, sed omnem vim Tyrannus exhauserat, tunc suam virtutem monstravit, et puerorum patientiam. Similiter poterat calumiam Joseph à calumnia liberare, à falsa accusatione mox justificare, à vinculis & compedibus præservare; clamabat ille de multa tempestate, & videbatur obdormire Dominus.

Psal. 43.

Psal. 68.

Psal. 30.

Psal. 22.

In tribulatione invocasti me, et exaudivi te in abscondito tempestate.

ad Deum

confidendum

dominus

Ambr. in Luc. 24.

Justi ob aliorum delicta concutuntur.

Is. 8.

Deum. 26.

Psalm. 112.

Quomodo dormiat, aut vigilat Deus.

Psalm. 120.

Quomodo dormiat, aut vigilat Deus.

Psalm. 120.

Psalm. 120.

Psalm. 120.

Psalm. 120.

Psalm. 120.

Psalm. 120.

Psalm. 120.

Psalm. 120.

Psalm. 120.

Psalm. 120.

Psalm. 120.

Psalm. 120.

Psalm. 120.

Psalm. 120.

Psalm. 120.

Psalm. 120.

Psalm. 120.

Psalm. 120.

Psalm. 120.

Psalm. 120.

Psalm. 120.

Psalm. 120.

Psalm. 120.

Psalm. 120.

Psalm. 120.

Sap. 10. minus, cumque deferere, sed descendit cum illo in forasam, & in vinculo non dereliquit eum: Exaudi vit eum in abscondito carceris, quasi in abscondito tempestatis, eduxit, iustificavit, exaltavit. Confide-
Dan. 13. radem & in *Syanna*. Ingemiscit, dum iactatur flu- citibus gravissimae tentationis, ad flagitium eam impellere nitentibus improbis illis senibus. Inge- miscit ad Dominum, opprobros accusata. Inge- miscit in iustissimè condemnata. Nec in his omni- bus adesse videtur Dominus, ejus licet precibus & lachrymis vocatus, ut innocentis fieret Advocatus. Quid tandem? Jam fuisibus contacta tenetur, jam ad supplicium rapitur, jam faxis plena sunt manus plebis eam subsequentes, jam omnis humani auxi- lii spes elanguit, illico adest Dominus qui dormire videbatur, sed atque tempestatem per spiritum *Danielis* pueri junioris, ejusque innocentiam omni- bus facit manifestam. Sic nimirum quando ali- qui ex toto deseruntur, auxiliari x. Deo adest oculus & manus. Audi & aliud. Errabat puer *Ismael* sit- eneclus, exul à paterna domo agebat deducente eum *Agar* Matre. Tandem Mater abiecit cum sub arborem, deserit curam pueri & dicit: *Non videbo puerum mortuam.* Exaudivit autem Dominus vocem pueri, inquit Scriptura. Antea non est audiu- tus, licet amare Heret, quam diu dereliquit eam. Dominus assumpsit illum, & Matri ostendit pueri, quem merito illa vocat *Puteum* videns me, quia videt, audit, & exaudit in abscondito tempestatis, nec unquam suae providentiae oculos clausos habet. Itaque nonnunquam suos iactari & premi sinit Deus, ut iactati pressi clamant, clamantes confidant confidentes exaudiantur, exaudiri Deum glorifi- cent. Hoc exemplo navicula Discipulos vehementis, & vehementer tamen exagitata declarare voluit Dominus.

Christus Surgens imperavit mari & ventis. Ostendit hoc ostendit se imperio se eundem illum esse, qui super omnes creaturas ab initio potestatem habuit. Imperavit enim mari, & divisum est, transitumque dedit, ut **Exod. 14.** sicco velligio Israel pertransiret. Imperavit terrae, & mox illa dehiscit *Core, Dathan & Abiron* cum familijs suis, quia Deo & *Moyse* erant rebelles. **Num. 16.** Imperavit igni, & descendit de Caelo ut, clade aeterna involuceret *Sodomam*, Imperavit Soli, & stat ut *osus* consequatur consummatam victoriam. Imperavit stellis, & illae manentes in ordine suo, instar aciei ordinate, pugnant contra *Sizaram*. Imperavit caelo, & non dat pluviam. Imperavit morti & inferis, reduntque mortuos suos. Sic sentiunt omnes creaturae majestatem & imperium Creatoris, ut ejus non possint praecipium praeterire: inter- dum homo illis durior & ingrator, rebellem quan- doque illi gerit voluntatem. Itaque Christus qui frequenter in terra suam ostenderat varijs mira- culis potestatem, illam modo ostendit in pelagi fa- rentibus. Unde *Bapt. Joleucus oratione 22.* sic ele- ganter haec de re dicitur: *Verbo minaci mare con-*

tinet, & modica voce ingens elementum frangitur. *Recognoscebat veterem vocem, recordabatur antiqui praecipii. Congregentur aqua in unum locum.* Nempe cum procellosum ventum & mare, quasi seivum & mancipium increpuit: *Tace obmutescite,* & com- precessit solo verbo, quis non videt illi soli conce- dere: *Tu dominari potestati maris, motum autem suum P. sal. 88.* *Autum ejus tu mitigas?* Procul ergo *Aeolus*, cui ven- torum fixa & habenas tamquam Deo commisit fabulosa antiquitas, Procul *Neptunus*, cui maris data olim potestas à Gentilibus. Procul *Nereus, Glaucus, Triton, Oceanus, Proteus, Phorcus, Ne- reides,* & alij eorum *Dij Marini*, quorum quos- **Giraldus** dam prora, quosdam puppi, quosdam velis adef- **de Diis,** se fingebant, ut navis felici ferretur cursu. Procul, **Sintus;** inquam, omnes isti factitij fictitijque *Dij.* Tu do- minari potestati maris, non *Neptunus, Triton,* aut *Glaucus*: Tu motum fluctuum ejus mitigas, non *Aeolus*, aut quispiam alius. Sicut tu solus Deus es caeli, non *Jupiter* aeternans; tu solus Deus igne non *Vulcanus* ardens: tu solus scientiarum Deus, non *Apollo*, aut eloquens *Mercurius*; tu solus ex- ercituum Dominus, non *Mars* bellicosus: tu solus terrae & fructuum ejus Deus, non *Ceres* aut *Bacchus*; ita tu solus maris es Deus. Tu solus ei potes dicere tamquam Dominus: *Tace obmutescite.* Tu in volvis illud nube, quasi panis infantiae, tu ponis ei terminum, & dicit: *Hic usque procedes, hic con-* **Job. 38.]** *fringes tumentes fluctus tuos.*

Non ergo etiam homines sibi nimis superbe ar- rogent maris dominium, qui nequaquam ejus flu- **Maria de** ctibus possunt imperare, vel undas comprimere. **minium** Superbiae & stultitiae sic arguit Scriptura. **superbe** **chum:** *u qui stes videbatur, etiam in fluctibus maris sibi arro-* **sibi arro-** **ambulare, supra humanum modum superbia reple- ganties.** **tus.** **Et montium altitudines in latera appendere, nunc 2. adac. 9.** **humilitatis ad terram in gestatorio portabatur, ma-** **nifestam Dei virtutem in jernestio conabatur & qui** **paulo ante sidera Caeli contingera se arbitrabatur,** **cum nemopoterat propter intolerantiam factoris por-** **tata, eo quod de corpore impij vermes scaturirent, &** **ta ut factore exercitus gravaretur. Nefasque etiam** **merito arguuntur ab Historicis *Cyrus & Xerxes,*** **qui intolerando fastu Gyosdem Fluvium, siccare** **& pontibus Hellepontum transire conati cum** **res non succederet, verbera fluvio infligi, compe-** **des injici stigmata inuri jufferunt. Hi sunt stulto-** **rum Regum astus, qui potestati undarum domi-** **nari non poterunt.**

Sapientius & piemius **Anglia Rex Caninus**, Hic cum animi gratia Oceanum litus obambularer, affe- rator quidam eius **Aulicus** in Regis laudes multa coepit dicere, Regum cum potentissimum dicebat, qui terra & mari latissime imperaret. Tu Rex chla- mydem regiam exuens, & ex illa convoluta sedem sibi faciens proxime aquam, dixit: *Mare tu regni mei* **Polidorus** **pars es, itaque tu mihi ostenderes, & hunc sermionem** **virgilium** **quem tibi statuo, ne transgrediaris. Vnde ego sibi su-** **1. 7. hist.** **beo ne pedes meos tangas. At mox sefe ex alto fluctus** **A. nglorij** **inci-**

factus eum totum madefecit. Illico ipse surgens ad suos ait: *En quam vana est Regum potestas, quamque vane me maris Dominum appellatis, quod nec in tantillo mihi voluit obtemperare.* Paulo post ubi Vintoniam pervenisset, detractionem de capite coronam imagini Crucifixi in templo Sanctorum Petri & Pauli imposuit, dicens: *Tu dominari potestati maris & motum ejus tu mittis.* Exinde non amplius usus dicitur ejusmodi insigni.

Fluctus maris Sancti precibus suis sedans.

Ceterum etiam Sanctis suis Deus quandoque communicat hanc suam super fluctus potestatem, sed tanquam servis, non tanquam Dominis: ipse nimirum ut Dominus per servos suos operatur. Unde S. Chrysost. Hom. 29. in Matth. sic hanc re loquitur: *Quamquam Moyses tale quid nimis fecerit, illi quasi servus. Christus quasi Dominus operatur. Non enim virgam ut Moyses extendit, non manus in caelum sustulit, non precibus indiguit, verum ut Dominus ancilla imperans, & conditor sua creatura, fluctus deprestiti frangit que solo verbo & precepto.* Hos frequenter sanat in gratiam Sanctorum suorum, ut eos incolumes reddat e fluctibus, & alios per preces eorum.

Aq. 27.

Sic Paulo in valida tempestate oranti assistit Angelus nocte, & dixit: *Ne timeas Paulo, Caesari es operet assistere, & ecce donavit tibi Dominus omnes qui navigant tecum: erant autem animarum 266 in navi.*

Sic S. Magdalena, cum Martha, Lazaro & sociis, à Indae navi sine velis & remis imposita, feliciter appulit Massiliam, Deo ad ejus preces ventos & fluctus compescente, & navim regente.

Sic S. Nicolaus in Palaestina profectus, ut loca sancta praesens veneretur, consensu nave sereno caelo horribilem nautis tempestatem praedixit, sed mox citam, cum omnes in summo essent periculo, praecibus sedavit.

Beda li. 1. hyst. Angl. c. 17.

Memorable est, & Evangelice huic narationi simile, quod de S. Germano Alesiodorensi, & S. Lupo Trecenti Episcopo refert Beda. Cum in Britannia serperet haereticus Pelagianus, electi hi fuerit à Synodo Episcoporum Galliae, & destinati in Britanniam, ut eos in fide confirmarent. Ipsi igitur iussa & preces Ecclesiae Gallicanae prompte suscipientes, navigatione inveniunt. Cum vero à Gallico sinu ad mediumque itineris navis tuta volaret, subito occurrit inimica vis daemonum, invidentium salutem populis ad quos hi tanti viri destinabantur. Concitantur procellae, caelum diesque nubium nocte subducitur, ventorum furor, & vela non sustinent, cedunt, & navis victa nauarum: & jam ferebatur navis oratione, non viribus. Sed ecce etiam Germanus fractus corpore & lassitudine, resolutus est sopore. Tunc quasi repugnante cessante tempestas invaluit, & navis jam fluctibus mergebatur. At B. Lupo, omnesque alii turbati instar discipulorum, suscitant Ducem tuum, ut elementis furientibus opponat. Ille immanitate periculi, constantior Christum invocat, & assumpsa in nomine S. Trinitatis olei & aquae benedictae, alpergine fluctus sedat, horum.

Sivum in vita S. Germani.

tans universos ut uno ore orationem profundant. Sic fugantur inimici, sic tranquillitas redit, & venti è contrario reverti itineris sunt administri, navigandi, famulariix unda subsequitur: & decursis pelagi immensis spatibus, brevi littoris optati quiete potiuntur.

Propterea etiam viri sancti cum opus aliquod Apostolicum, vel Dei gloriam concernens adorabantur, nullum terrae, vel maris periculum metuebant, scientes se illi curae esse qui mari & ventis potest imperare. Sic S. Xaverius in Mauricas contentens in insula Evangelii gratia, cum amici dissuaderent, ac tandem navigium negarent respondit: *Se nulla pericula timere, nullumque genus mortis, sibi de Dei gloria & animarum salute agitur, de se velle in Mauricam Deum vocantem sequi, quod si navis desit, semet Deo incubantem atque transnaturum, ita refert Turfelinus li. 3. vite ejus cap. 3.*

Celebre etiam est in hoc genere, quod de S. Ignatio refertur. Hic cum foret Praepositus Generalis, dicebat: Si Pontifex juberet, ut ad ostia Tiberina navim primò obviam, clavo, malo, remis velis destitutam conscenderem, idque sine commatu, animo lubenti hoc facerem. Cumq; Praelatus quidam ei diceret, quanam esset talis prudentia? Subjecit Ignatius. *Prudentia non tam est obediencia quam imperantia.* Nempe hi qui ad gloriam divinam propagandam vocati sunt, in illo debent fidere, etiam supra humanam prudentiam, maxime si ex obedientia destinetur, semper enim scire debent se cum illo navigare qui imperat mari & ventis. Quod si naufragio emori necesse sit, in ejus voluntate sanctissima conquelescunt.

EADEM DOMINICA.

LECT. 8.

Ecce terra motus factus est magnus, ita ut navis in fluctibus opereretur Matth. 8.

de fluctibus quae Ecclesia, passis, & patitur.

Navicula, quam ascendit Iesus & discipuli, Ecclesiae typum gerit. Hae enim frequenter nominis navis, vel naviculae designatur, ob varias rationes. *Primo*, sicut navis in principio & sine est angusta, in medio lata: sic & Ecclesia in principio angusta fuit ob paucos credentes; in fine etiam angusta erit, quia tempore Antichristi pauci erant fideles; in medio autem omnino lata est, ob multitudinem credentium fide jam dilatata. *Secundo*, sicut navis nec minimam fissuram pati potest sine periculo: ita nec Ecclesia ullum schisma, aut divisionem, sive patrialitatem, sine multorum naufragio. *Tertio*, sicut navis variis partibus est instructa, variisque eget instrumentis: habet enim gubernaculum, velum, malum, anchoram, funes, &c. Ita Ecclesia navigat instructa fidei gubernaculo, erecta crucis arbore quasi malo, velum funesque duplicis charitatis extendit ut Spiritus sancti prosperum flatum excipiat, anchoram quoque spei non deserit: sic omne quod navigio necessarium est, sibi p ovidens, navigat per mare.

M in mare